

บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาล หนองค้างพลู

THE ROLE IN DRUG PREVENTION AND SUPPRESSION OF POLICE OFFICERS IN NONGKHANGPHLU POLICE STATION

จุฑาภรณ์ คงรักษ์กวิน^{1*}

JUTRAPORN KONGRUXKAWIN¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู และ 2) เปรียบเทียบบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดำเนินการวิจัยโดยวิธีวิจัยเชิงปริมาณเก็บข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่เป็นข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู กรุงเทพมหานคร จำนวน 121 นาย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.962 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร 2 ตัวแปรที่เป็นอิสระต่อกัน และค่าเอฟ (F-test) โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$) พิจารณาแต่ละด้านพบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู อยู่ในระดับมากทุกข้อ 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู ทดสอบสมมติฐานโดยการวิเคราะห์ความแตกต่างตัวแปร พบว่า อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ และอายุราชการ มีผลให้บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลูไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : ป้องกันและปราบปราม ; ยาเสพติด ; ข้าราชการตำรวจ

¹ อาจารย์คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, Lecturer, Faculty of Law, Rajapruk University

* Corresponding author. Email: iddy.sw@gmail.com

Received : July 26, 2019, Revised : Dec 20, 2019, Accepted : Dec 30, 2019

ABSTRACT

The objectives of this study were: 1) to study the role in drug prevention and suppression of police officers in Nongkhangphlu Police Station, 2) to compare the role in drug prevention and suppression of police officers in Nongkhangphlu Police Station by classifying on the personal factors. The research was conducted by quantitative research. The sample was 121 police officers at Nongkhangphlu Police Station. The tool of the research was questionnaire with 0.962 of reliability. The statistics for analysis data used Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test, and F-test with One Way ANOVA.

Results of the Research 1) Overall, the role in drug prevention and suppression of police officers in Nongkhangphlu Police Station was at the high level ($\mu = 4.41$). When considering each aspect, it was found that police officers have comments on the role in drug prevention and suppression of police officers in Nongkhangphlu Police Station were at the high level. 2) The comparison of the role in drug prevention and suppression of police officers in Nongkhangphlu Police Station by classifying on the personal factors: age, degree of education, rank and duration of working was found that: the role in drug prevention and suppression of police officers in Nongkhangphlu Police Station no different. Therefore, the hypothesis was denied.

Keywords : Prevention and Suppression ; Drug ; Police Officers

บทนำ

ปัญหาเสพติดในประเทศไทยนับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและเป็นปัญหาสังคมที่มีความร้ายแรงระดับชาติ ทุกสังคมชุมชนต่างได้รับผลกระทบจากปัญหา ยาเสพติด แม้จะได้มีมาตรการป้องกันและปราบปรามผู้ลักลอบจำหน่ายและเสพยาเสพติด แต่ก็ยังไม่สามารถขจัดยาเสพติดให้หมดไปได้ เนื่องจากเป็นขบวนการที่มีความซับซ้อน และจากผลของการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยี การพัฒนาทางเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้โครงสร้างทางสังคมเปลี่ยนแปลงในลักษณะที่ขาดพลังและขาดความสมดุลในการพัฒนาสถาบันหลักทางสังคม เป็นช่องว่างทำให้ปัญหาเสพติดแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วและกว้างขวางมากขึ้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาเสพติด ไม่ว่าจะเป็นนายทุนผู้ผลิต ผู้ค้า ผู้นำเข้าและส่งออกยาเสพติด อาศัยผลพวงจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว นำยาเสพติดทั้งที่มีอยู่เดิมและชนิดใหม่เข้ามาเผยแพร่ในหมู่ประชาชนในแต่ละกลุ่มซึ่งเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ยาเสพติดเป็นปัญหาที่เป็นภัยคุกคาม กัดกร่อน บ่อนทำลายประเทศไทยส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางทั้งต่อปัจเจกบุคคล และสังคมส่วนรวมในมิติต่างๆ

เป็นภัยร้ายแรงต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิตส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ บั่นทอนความเจริญของประเทศชาติ ปัจจุบันการแพร่ระบาดของยาเสพติดในปี 2561 พบการระบาดของยาเสพติดมีแนวโน้มสูงขึ้น มีผู้เข้าไปเกี่ยวข้องในมิติของการเสพยาเพิ่มขึ้น เนื่องจากกลุ่มผู้ค้ารายใหญ่ได้มีการลดราคาซื้อขายให้ถูกลงกว่าแต่ก่อนทำให้ผู้เสพยาสามารถเข้าถึงยาเสพติดได้ง่ายขึ้นและสามารถซื้อได้มากขึ้นในจำนวนเงินเท่าเดิม มีการจับกุมเพิ่มสูงขึ้นจากปี 2560 โดยเฉพาะยาบ้า มีสัดส่วนสูงที่สุดและรองลงมาคือยาไอซ์และเฮโรอีน และพบการระบาดในกลุ่มเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทและหน้าที่หลัก 2 ประการ ประการแรก คือ การบังคับใช้กฎหมาย (Law Enforcement) ซึ่งตำรวจจะทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิดและการจับกุมตัวผู้กระทำความผิดมาดำเนินการสอบสวนเพื่อยื่นฟ้องต่อศาลตามกระบวนการยุติธรรม ประการที่สอง คือ การรับใช้สังคม (Social Services) ซึ่งหมายถึงการบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนเพื่อให้สังคมเกิดความสงบเรียบร้อยประชาชนเกิดความพึงพอใจ มีความเลื่อมใสและศรัทธาในอาชีพตำรวจ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีนโยบายกระจายอำนาจเพื่อปรับปรุงระบบราชการให้สั้น กระชับ

สามารถสนองต่อความต้องการในการบริการประชาชนได้อย่างรวดเร็ว รวมทั้งการรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมนั้นเป็นภารกิจที่จะต้องกระทำอย่างทุ่มเทและจริงจังและต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายในการดำเนินการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นที่พึงพอใจของประชาชนซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ดำเนินการแก้ไขมาโดยตลอด โดยได้กำหนดไว้ในแผนประจำปีและแผนแม่บทของกรมตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งแผนปฏิบัติการของสถานีตำรวจ แต่การดำเนินการดังกล่าวก็ยังไม่สามารถแก้ไข ปัญหาได้ตรงจุด สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู ในฐานะที่เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จึงมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดซึ่งเป็นการบังคับใช้กฎหมายอันเป็นบทบาทหน้าที่ของข้าราชการตำรวจในพื้นที่รับผิดชอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู เนื่องจากสถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู ตั้งอยู่ในเขตชุมชนเมืองที่มีอัตราความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นเหตุให้มีการย้ายถิ่นฐาน เพื่อมาตั้งถิ่นฐานที่อยู่ของประชากรในการประกอบกิจการงาน เมื่อมีการย้ายถิ่นฐานก็ย่อมนำมาซึ่งปัญหาเสพติดอันเป็นผลจากการที่มีประชากรอาศัยอยู่ในพื้นที่มากขึ้นจนเป็นชุมชนแออัด ทั้งนี้เพื่อที่จะนำผลการศึกษามาปรับปรุงแก้ไขงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

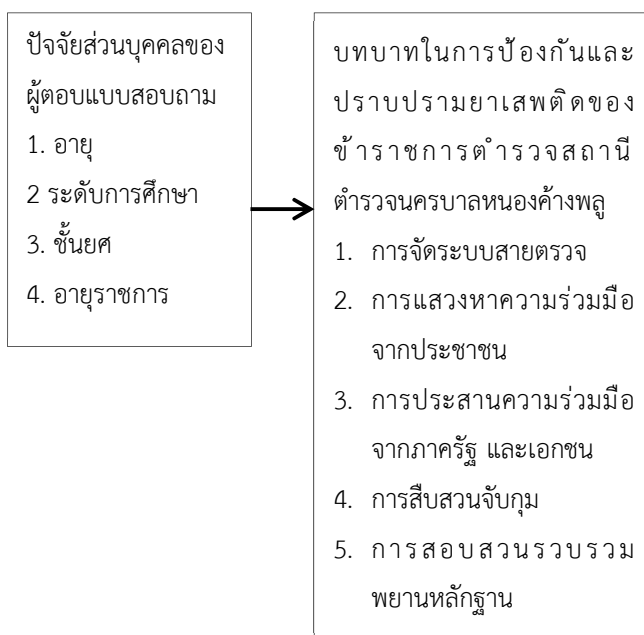
1. เพื่อศึกษาบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

กรอบแนวคิดของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (กรมตำรวจ) มาใช้เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 1

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมุติฐานการวิจัย

ข้าราชการตำรวจที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลูแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู กรุงเทพมหานคร จำนวน 121 นาย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 121 นาย

เครื่องมือในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอนดังนี้ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู 5 ด้าน โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ต (Likert) และตอนที่ 3 คือ ข้อความความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

วิธีการสร้างเครื่องมือ

มีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้ ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ขั้นที่ 2 รวบรวมความรู้ที่ได้จากขั้นที่ 1 มาสร้างเป็นข้อคำถามของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ได้จากขั้นที่ 2 ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบแบบสอบถามเบื้องต้นและปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของที่ปรึกษางานวิจัย ขั้นที่ 3 ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ หาความเที่ยงตรง (Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) ระหว่าง -1 ถึง 1 โดยได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปทุกข้อ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทดสอบความน่าเชื่อถือโดยไปทดลองใช้ (Try out) ข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาลหนองแขม กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 นาย ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.962

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน จำนวน 121 นาย ด้วยตนเองและรวบรวมแบบสอบถามได้คืนจำนวน 121 ฉบับ คิดเป็น 100 %

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและตรวจสอบสมมติฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 121 นาย จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติพบว่า อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี มีจำนวน 40 นาย คิดเป็นร้อยละ 30.20 ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 67 นาย คิดเป็นร้อยละ 55.40 ชั้นยศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มียศชั้นประทวน จำนวน 82 นาย คิดเป็นร้อยละ 67.80 อายุราชการ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุราชการ 5-10 ปี จำนวน 40 นาย คิดเป็นร้อยละ 30.20

2. บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.41$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละ

ด้านพบว่า ทั้ง 5 ด้าน ข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลูอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ มีรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู โดยภาพรวม

บทบาทในการป้องกันและ ปราบปรามยาเสพติดของ ข้าราชการตำรวจ สถานี ตำรวจนครบาลหนองค้างพลู	ระดับบทบาท		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการจัดระบบสายตรวจ	4.57	0.58	มาก
2. ด้านการสอบสวนรวบรวม พยานหลักฐาน	4.57	1.05	มาก
3. ด้านการประสานความ ร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน	4.34	0.61	มาก
4 ด้านการแสวงหาความ ร่วมมือจากประชาชน	4.31	0.63	มาก
5 ด้านการสืบสวนจับกุม	4.26	0.94	มาก
รวม	4.41	0.76	มาก

จากผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการจัดระบบสายตรวจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.57$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู อยู่ในระดับมากที่สุด ในข้อข้าราชการตำรวจสนใจมาปฏิบัติหน้าที่สายตรวจ ($\mu = 4.43$) 2) ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.31$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองค้างพลู อยู่ในระดับมากที่สุด ในข้อเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรวมในการทำงานของตำรวจ ($\mu = 4.52$) 3) ด้านการประสานความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.34$) และ

เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อพบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู อยู่ในระดับมากที่สุด ในข้อความร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวข้องกับยาเสพติดของสำนักงานป้องกันปราบปรามยาเสพติด (ปป.ส.) กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\mu = 4.47$) 4) ด้านการสืบสวนจับกุม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.26$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู อยู่ในระดับมากที่สุด ในข้อความเพียงพอของเงินงบประมาณที่ใช้ทำการต่อสู้ยาเสพติด ($\mu = 4.42$) 5) ด้านการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.57$) และเมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละข้อพบว่า ข้าราชการตำรวจมีความคิดเห็นต่อบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู อยู่ในระดับมากที่สุด ในข้อความชำนาญเกี่ยวกับเรื่อง ประเภท และชนิดของยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ($\mu = 4.01$)

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการเปรียบเทียบบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลผู้ตอบแบบสอบถาม

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	สถิติทดสอบ	ผลการทดสอบ	
				ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	อายุ	บทบาทในการ	F= 0.29 Sig= 0.82	-	✓
2	ระดับการศึกษา	ป้องกันและปราบปรามยา	F= 0.87 Sig= 0.40	-	✓
3	ชั้นยศ	เสพติดของข้าราชการตำรวจ	t= 0.39 Sig= 0.51	-	✓
4	อายุราชการ	สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู	F= 0.45 Sig= 0.76	-	✓

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการทดสอบข้าราชการตำรวจที่มีอายุ (F= 0.29, Sig= 0.82) ระดับการศึกษา (F= 0.87, Sig= 0.40) ชั้นยศ (t= 0.39, Sig= 0.51) และอายุราชการ (F= 0.45, Sig= 0.76)

มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ปรากฏว่า ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ทุกข้อ

อภิปรายผลการวิจัย

1. บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู มีประเด็นดังนี้

ด้านการจัดระบบสายตรวจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ในประเด็นความพอเพียงของจำนวนราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่งานสายตรวจอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.00 แต่น้อยที่สุดของด้านนี้อาจเพราะเนื่องมาจากการขาดแคลนอัตรากำลังพลสายตรวจ จึงทำให้ความพอเพียงของจำนวนข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่งานสายตรวจอยู่ในระดับมากซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประพัทธ์ แกलगกระโทกที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปราบปรามยาเสพติดเพียงอย่างเดียวแต่รับผิดชอบงานภารกิจหลายด้าน ทำให้ประสิทธิภาพด้านการปราบปรามยาเสพติดไม่ดีเท่าที่ควร เพราะต้องแบ่งกำลังไปปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจง สายวงศ์ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเขตตำบลสร้อย อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบลสร้อย อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ มีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเขตตำบลสร้อย อำเภอวังขึ้น จังหวัดแพร่ อยู่ในระดับมาก แต่ในประเด็นการแจ้งเบาะแสการกระทำผิดให้ตำรวจทราบและการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ตำรวจจัดขึ้นหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.23 แต่น้อยที่สุดของด้านนี้อาจเพราะเนื่องมาจากบทบาทของตำรวจในการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชนนั้นยังมีไม่เพียงพอที่จะกระตุ้น เร่งเร้า ให้ประชาชนตื่นตัวเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานของตำรวจได้มากนัก บนพื้นฐานแห่งความเชื่อถือ ศรัทธา หรือไว้วางใจที่แต่ละฝ่ายมีต่อกัน ประกอบกับการแจ้งเบาะแสการกระทำผิดให้ตำรวจทราบอาจส่งผลทำให้ตนเองและครอบครัวได้รับอันตราย ถูกข่มขู่

ถูกคุกคามเกิดขึ้นได้หากผู้ที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดนั้นรู้ว่าบุคคลใดเป็นผู้แจ้งเบาะแสหรือให้ข่าวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพราะเนื่องจากการวิธีการ ในการป้องกันมิให้ข้อมูลหรือเบาะแสที่แจ้งนั้นถูกเปิดเผยทำกันในลักษณะที่ไม่เป็นทางการ อาศัยความไว้วางใจกัน โดยการรับปากรับคำระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจด้วยกันว่าจะปกปิดข้อมูลที่ได้นั้นไว้เป็นความลับหรือมีกฏข้อบังคับผู้บังคับบัญชาลงมายังผู้ปฏิบัติว่าข้อมูลที่ได้นั้นเป็นความลับทางราชการไม่สามารถเปิดเผยได้เท่านั้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าวิธีการที่ใช้อยู่ในขณะนี้ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยป้องกันมิให้ข้อมูลหรือเบาะแสที่ได้รับแจ้งถูกเปิดเผยหรือล่วงรู้ไปยังบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องได้จึงทำให้ประชาชนเกิดความไม่เชื่อมั่นว่าข้อมูลหรือเบาะแสที่แจ้งนั้นจะไม่ถูกเปิดเผยหรือล่วงรู้ไปยังบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้อง จึงทำให้การแจ้งเบาะแสดังกล่าวทำให้เกิดการกระทำผิดและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ตำรวจจัดขึ้น หรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม อยู่ในระดับมากแต่น้อยสุดของด้านนี้

ด้านการประสานความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่ในประเด็นความรวดเร็วในการตรวจสอบสารเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจวิชาการอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.16 แต่น้อยที่สุดของด้านนี้อาจเนื่องมาจากในสถานการณ์ที่ปัญหาเสพติดทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น คดียาเสพติดมีสูงขึ้น ทำให้ปริมาณงานการตรวจพิสูจน์สารเสพติดมีสูงขึ้นในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจพิสูจน์ก็ต้องไปเป็นพยานศาลในคดียาเสพติดอยู่บ่อยครั้งมาก ทำให้เวลาในการตรวจพิสูจน์สารเสพติดถูกเบียดบังไป จึงทำให้ไม่สามารถตรวจสอบสารเสพติดได้ตามกำหนดเวลา ด้วยเหตุนี้ในประเด็นความรวดเร็วในการตรวจสอบสารเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจวิชาการจึงอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของประพัทธ์ แกลงกระโทกได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปราบปรามยาเสพติดเพียงอย่างเดียวแต่รับผิดชอบงานภารกิจหลายด้าน ทำให้ประสิทธิภาพด้านการปราบปรามยาเสพติดไม่ดีเท่าที่ควร เพราะต้องแบ่งกำลังไปปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายและสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติ ลิ้มชัยกิจ ที่ได้ศึกษาสาเหตุความล่าช้าในการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด: ศึกษาเฉพาะกรณีสถานีตรวจพิสูจน์ในส่วนกลางพบว่า การตรวจสอบสารเสพติดของเจ้าหน้าที่วิทยากรนั้นมีความล่าช้าเพราะมีบุคลากรน้อยไม่สมดุลกับปริมาณงานที่เพิ่มมากขึ้น

ด้านการสืบสวนจับกุมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในประเด็นความรู้ในด้านยุทธวิธีการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 4.13 น้อยที่สุดของด้านนี้ ทั้งนี้เพราะอาจเนื่องมาจากการสืบสวนที่เกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษเป็นการสืบสวนในคดีที่มีความยุ่งยากซับซ้อนอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นอาชญากรรมประเภทที่มีอิทธิพล มีขอบข่ายดำเนินการอย่างกว้างขวาง มีลักษณะที่มีการร่วมกันประกอบอาชญากรรมในลักษณะที่เป็นกระบวนการที่ปกปิดเป็นความลับ และมีการสมรู้ร่วมคิดระหว่างผู้ผลิตผู้จำหน่ายและผู้เสพ มีการดำเนินการอย่างรอบคอบเพื่อหลีกเลี่ยงการสืบสวนติดตามจับกุมของเจ้าหน้าที่ ซึ่งหากใช้วิธีการสืบสวนเหมือนกับอาชญากรรมอื่นทั่วไปย่อมไม่ได้ผลต้องมีการสืบสวนหาข่าวในทางลับจึงจะได้ข่าวสารเกี่ยวกับบุคคลหรือกลุ่มบุคคลผู้เป็นตัวการหรือผู้สนับสนุนในการผลิต จำหน่ายและวิธีการลักลอบค้ายาเสพติด ดังนั้นเมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้รับการฝึกอบรมด้านยุทธวิธีและเทคนิคการสืบสวนจับกุมเกี่ยวกับยาเสพติดมาเป็นการเฉพาะหรือไม่ได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับยุทธวิธีและเทคนิคการสืบสวนใหม่ ๆ ที่ก้าวหน้าและทันสมัยอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ความรู้ในด้านยุทธวิธีการสืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดอยู่ในระดับมากแต่น้อยสุดของด้านนี้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของประพัทธ์ แกลงกระโทกได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบของการกระทำความผิดเปลี่ยนไปจากในอดีต เช่น ผู้กระทำความผิดใช้เทคโนโลยีในการกระทำความผิดซึ่งยากต่อการจับกุมและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษ รวมถึงการร่วมกันกระทำความผิดแบ่งหน้าที่กันทำงาน ทำให้ยากต่อการสืบสวนจับกุม บุคลากรจะต้องมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ในการสืบสวนติดตามผู้กระทำความผิด

ด้านการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในประเด็นความสามารถในการคุ้มครองพยานในคดีอาญาอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย 3.38 แต่น้อยที่สุดของด้านนี้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นชุดปฏิบัติการคุ้มครองพยานนั้นมิได้ทำหน้าที่ในการคุ้มครองพยานแต่เพียงอย่างเดียวแต่ยังต้องปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ซึ่งมีมากอยู่แล้วร่วมด้วยทำให้ไม่สามารถคุ้มครองพยานได้ตลอดเวลาและกำลังพลที่ขาดแคลนตำรวจ 1 นายคุ้มครองพยาน 2-3 รายประกอบกับยังไม่ได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการเรียนรู้และฝึกอบรมเกี่ยวกับการคุ้มครอง

พยาน ในการคุ้มครองพยานจึงทำให้ไปตามประสบการณ์และไหวพริบ เฉพาะตัว ภาวะเช่นนี้ย่อมเป็นอันตรายทั้งพยานและตำรวจตั้งนั้น จึงทำให้บทบาทตำรวจในแง่ของความสามารถในการคุ้มครองพยาน ในคดีอาญาเสกติด อยู่ในระดับมาก แต่น้อยที่สุดของด้านนี้ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของประพัทธ์ แกลงกระโทก ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของ เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา ผลการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ได้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านการปราบปราม ยาเสพติดเพียงอย่างเดียวแต่รับผิดชอบงานภารกิจหลายด้าน ทำให้ ประสิทธิภาพด้านการปราบปรามยาเสพติดไม่ดีเท่าที่ควร เพราะต้อง แบ่งกำลังไปปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายและ สอดคล้องกับงานวิจัยของเชษฐา คณดี ได้ศึกษาเรื่องการคุ้มครอง บุคคลในคดีอาญาในชั้นสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจกอง ปราบปรามผลการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม จำนวน 69 นาย จาก 150 นาย คิดเป็นร้อยละ 46.0 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ มีความเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองพยานของ พนักงานสอบสวนไม่สามารถคุ้มครองสวัสดิภาพความปลอดภัย ให้กับพยานได้อย่างทั่วถึงเพราะงานที่ต้องรับผิดชอบในตำแหน่ง พนักงานสอบสวนมีมากเกินไป

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจนครบาล หนองค้างพูล โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ว่า อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ อายุราชการต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาท ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจสถานี ตำรวจนครบาลหนองค้างพูล ไม่แตกต่าง เพราะเนื่องจากตาม ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ได้กล่าวถึงบทบาทของ ตำรวจว่าตำรวจมีบทบาทในฐานะเป็นผู้รักษากฎหมาย คือป้องกันมิ ให้มีผู้ละเมิดกฎหมาย และถ้ามีผู้ใดละเมิดกฎหมายก็ต้องสืบสวน และจับกุมผู้กระทำความผิดไปดำเนินคดี นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ ความหมายของตำรวจว่าตำรวจโดยทั่วไป หมายถึง เจ้าพนักงานผู้ ที่กฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน มิให้มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะทำลายความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน หากมีเหตุการณ์ใดซึ่งจะทำให้เกิดความกระเทือนกระเทือน ถึงความเป็นปกติสุขของประชาชนแล้ว ตำรวจจะต้องเข้าป้องกัน แก้ไขขจัดให้สิ่งนั้นหมดไปหรือบรรเทาความร้ายแรงลง สิ่ง ที่กระเทือนกระเทือนถึงความเรียบร้อย คือ การกระทำที่ฝ่าฝืนกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นประมวลกฎหมายอาญาหรือพระราชบัญญัติที่มีโทษทาง

อาญา เช่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 ดังนั้น ตำรวจต่างมีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามมิให้ผู้ใด กระทำการฝ่าฝืนต่อกฎหมายซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณชัย สุขเจริญ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์จังหวัด นครสวรรค์ พบว่าผลการเปรียบเทียบบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ สายงาน สถานภาพสมรส ระยะเวลาและการปฏิบัติงานพบว่าบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธร เมือง นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ไม่แตกต่างกัน

การวิจัยครั้งนี้ได้ข้อค้นพบใหม่ คือ บทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดนั้นไม่ได้เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายให้อำนาจไว้เท่านั้น หากแต่เป็นหน้าที่ของทั้ง ภาครัฐและเอกชนหรือประชาชนที่ต้องมีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดถึงจะทำให้การปราบปรามยาเสพติดบรรลุ เป้าหมายตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นเพียง หน่วยงานหลักที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดเท่านั้น อย่างไรก็ตามอัตรากำลังพลของเจ้าหน้าที่ตำรวจก็ยัง ไม่เพียงพอต่อการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เนื่องจากเจ้าหน้าที่ตำรวจมีภารกิจหลายด้านในการรักษาความสงบ เรียบร้อยของบ้านเมือง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ด้านการจัดระบบสายตรวจ ในประเด็นความพอเพียงของจำนวนราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่งานสายตรวจควร จัดสรรกำลังสายตรวจให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อการปฏิบัติ หน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในชุมชน โดยการ สร้างแรงจูงใจให้ข้าราชการตำรวจหันมาสนใจในการปฏิบัติหน้าที่ สายตรวจก็จะทำให้จำนวนข้าราชการตำรวจมีเพียงพอต่อการปฏิบัติ หน้าที่งานสายตรวจ
2. ด้านการแสวงหาความร่วมมือจากประชาชน การแจ้งเบาะแสการกระทำผิดให้ตำรวจทราบและการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ตำรวจจัดขึ้น หรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกแจ้งข่าวอาชญากรรม ควรมี

การดำเนินการในเชิงรุกในการแสวงหาวิธีการหรือมาตรการที่จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างตำรวจกับประชาชนให้มากยิ่งขึ้นตลอดจนรักษาไว้ซึ่งความสัมพันธ์อันดีดังกล่าวให้ยืนยาวตลอดไป และควรวางระบบการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลที่มีประสิทธิภาพสามารถป้องกันมิให้ข้อมูลหรือเบาะแสที่แจ้งนั้นถูกเปิดเผยหรือล่วงรู้ไปยังบุคคลอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดีก็จะทำให้การปฏิบัติงานของตำรวจในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมได้รับความร่วมมือจากประชาชนในการแจ้งเบาะแสให้แก่เจ้าหน้าที่เพิ่มมากยิ่งขึ้น

3. ด้านการประสานความร่วมมือจากภาครัฐ และเอกชน ความรวดเร็วในการตรวจพิสูจน์สารเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจวิทยาการ ควรมีการเพิ่มอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ให้มากขึ้นหรือประสานความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นเพิ่มเติมที่สามารถให้ความช่วยเหลือในการตรวจพิสูจน์สารเสพติดได้ก็จะทำให้การตรวจพิสูจน์สารเสพติดมีความรวดเร็วมากขึ้น

4. ด้านการสืบสวนจับกุม ด้านยุทธวิธีการสืบสวนจับกุม ผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ควรมีการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่มีหน้าที่ในการสืบสวนจับกุมให้มีความรู้ ความสามารถด้านการ

สืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดเป็นการเฉพาะทาง รวมทั้งพัฒนาความรู้ดังกล่าวที่มีอยู่ให้มีความก้าวหน้าและทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อให้ทันต่อเล่ห์เหลี่ยม วิธีการของผู้ค้าย ผู้เสพที่เปลี่ยนแปลงไป

5. ด้านการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน ความสามารถในการคุ้มครองพยานในคดีอาญาเสพติด ควรมีการฝึกอบรมข้าราชการตำรวจที่มีหน้าที่ในการสืบสวน ให้มีความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองพยาน รวมทั้งฝึกวิธีการในการคุ้มครองพยานที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านการคุ้มครองพยานนั้นให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาบุคลากร โดยรวมจากหน่วยงานอื่น เพื่อศึกษาข้อมูลว่ามีบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่มีความเหมือนกัน หรือแตกต่างกันจากการวิจัยครั้งนี้
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของข้าราชการตำรวจของหน่วยงานอื่นว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] กองบังคับการตำรวจนครบาล 9. (2560). ข้อมูลข่าวสารท้องถิ่นงานป้องกันอาชญากรรม. สถานีตำรวจนครบาลหนองคายพลู กองบังคับการตำรวจนครบาล. สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2560. จาก http://thaimetropolicediv9.com/?page_id=13.
- [2] กิตติ ลิ้มชัยกิจ. (2541). สาเหตุความล่าช้าในการตรวจพิสูจน์ยาเสพติด ศึกษาเฉพาะกรณีสถานตรวจพิสูจน์ในส่วนกลาง. หลักสูตรผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมระดับสูง (บ.ย.ส.) รุ่นที่ 3. วิทยาลัยการยุติธรรมกระทรวงยุติธรรม.
- [3] คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2561). รายงานผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ประจำปีงบประมาณ 2561. สืบค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2562. จาก <https://www.oncb.go.th/EBook library>
- [4] เดชพรทิ คงดี. (2546). การคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาในชั้นสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจกองปราบปราม.วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [5] บรรจง สายวงศ์. (2557). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในเขตตำบลสร้อย อำเภอวังชัน จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- [6] ประพัทธ์ แกลงกระโทก. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานด้านการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดสงขลา. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. สืบค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2562. จาก <file:///C:/Users/ADMIN/Downloads/82630-Article%20Text-200145-1-10-20170410.pdf>.
- [7] วรณชัย สุขเจริญ. (2557). บทบาทของวัดไร่ซึ่งที่มีผลต่อการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตตำบลไร่ซึ่ง อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.